

FAABORG-MIDTFYN
KOMMUNE

FOLKEOPLYSNINGS- POLITIK 2022-2026

INDHOLD

Forord	3
Vision	4
Målsætninger	4
Borgernes deltagelse i den folkeoplysende voksenundervisning (aftenskolerne)	5
Borgernes deltagelse i det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde (foreningsliv)	6
Samspil med øvrige politikområder - muligheder for partnerskaber	7
Rammer for det folkeoplysende arbejde	9
Bilag 1: Udviklingspuljen under Folkeoplysningsudvalget	11

FORORD

De folkeoplysende foreninger spiller en central rolle i Faaborg-Midtfyn Kommune. Ikke mindst i kommunens mange mindre lokalsamfund, er det de folkeoplysende aktiviteter, som er omdrejningspunktet for borgerne. Derfor er formålet med denne folkeoplysningspolitik at understøtte og bidrage til udvikling af såvel eksisterende som nye folkeoplysende tilbud.

Faaborg-Midtfyn Kommune anerkender folkeoplysningens egenverdi. Selve det faktum, at borgere i kommunen går sammen i frivillige, folkeoplysende foreninger for at dyrke fælles interesser, er i sig selv værdifuldt. Det skaber engagement, sammenhængskraft og demokratisk deltagelse i vores kommune. Men samtidig har Faaborg-Midtfyn Kommune også fokus på de positive bidrag, som folkeoplysningen giver - og potentielt kan give - til andre indsatsområder.

Et omdrejningspunkt i Faaborg-Midtfyn Kommunes udviklingsstrategi er f.eks. tiltrækningen af 3.000 nye bor-

gere i de kommende 10 år. Vi ved, at netop et levende foreningsliv er en meget vigtig faktor for mange mennesker, når de vælger, hvor de vil slå sig ned. Tilsvarende spiller folkeoplysningen en central rolle på sundhedsområdet, såvel mentalt som fysisk - ikke mindst når det handler om forebyggelse. Det samme gælder på områder som inklusion (både blandt børn og voksne) og udvikling af folkeskolen.

I den nye folkeoplysningslov er de selvorganiserede fritidsudøvere medtaget således, at disse kan søge om støtte inden for det folkeoplysende område. Det åbner spændende perspektiver for samarbejde og udvikling mellem det organiserede område og nye aktører.

Faaborg-Midtfyn Kommune ser derfor ikke folkeoplysningen som et isoleret politikområde, men som et afgørende og integreret element i kommunens fremtidige udvikling.

Den nye politik for folkeoplysning skal være med til at

sikre samt udvikle helhedsorienterede rammer for et mangfoldigt aftenskole-, forenings- samt fritidsliv i kommunen. Således skal politikken ses som en retningsgiver for politikere, kommunalt ansatte samt alle initiativtagere i forhold til det folkeoplysende arbejde i Faaborg-Midtfyn Kommune.

Den nye folkeoplysningspolitik er udarbejdet af Folkeoplysningsudvalget og understøtter kommunens Udviklingsstrategi, Civilsamfundspolitik og øvrige strategier. Politikken skal i særlig grad ses i sammenhæng med Strategi for fritids- og friluftsliv 2019-2026, og visionsaftalen med DGI og DIF om Bevæg dig for livet 2020-2025, hvor indsatser og handlinger understøtter denne politikalsætninger.

En Folkeoplysningspolitik er lovpligtig jf. Folkeoplysningslovens § 34.

VISION

Faaborg-Midtfyn Kommune ønsker at tilgodese aktiviteter med almennyttige og kulturelle formål ud fra et folkeoplysende sigte for at styrke de fællesskaber, der er foreningslivets primære kerneværdi. Målet er at få et så mangfoldigt aktivitetsudbud som muligt i foreningslivet, samt at det demokratiske fokus fastholdes i folkeoplysningen.

Faaborg-Midtfyn Kommune ønsker et bredt fritids-, idræts- og kulturliv og er åbne overfor nye måder at organisere sig på, så længe det er fællesskabet, som er omdrejningspunktet. Særligt ønskes et stærkt foreningsliv med gode rammer for kommunens børn og unge.

MÅLSÆTNINGER

- At der foregår mere tværgående samarbejde mellem de folkeoplysende foreninger, samt Faaborg-Midtfyn Kommune og relevante organisationer for at udvikle og videndele.
- At der er et bredt udvalg af fritids- og kulturtilbud til borgerne.
- At fremme folkesundheden og folkeoplysningen.
- At anerkende det frivillige foreningsliv som bærende element.
- At foreningerne kender til Faaborg-Midtfyn Kommunes puljer og tilskudsregler.
- At udvikle tidssvarende og inspirerende fysiske rammer, der passer til de aktiviteter der ønskes.
- At være åben for muligheder for at støtte nye aktiviteter og organiseringsformer.
- At sikre en bedre udnyttelse af de eksisterende idrætsfaciliteter og foreningslokaler.
- Sikre et godt samarbejde mellem foreninger, aftenskolerne og den kommunale administration.

BORGERNES DELTAGELSE I DEN FOLKEOPLYSENDE VOKSENUNDERVISNING (aftenskolerne)

Den folkeoplysende voksenundervisning - i daglig tale aftenskolerne - omfatter undervisning, studiekredse, foredragsvirksomhed, fleksible tilrettelæggelsesformer (f.eks. fjernundervisning, fleksible undervisnings- og mødeformer, mm) og debatskabende aktiviteter for voksne. Dette område medvirker til at fremme folkeoplysningens formål om at styrke demokrati og aktivt medborgerskab. Faaborg-Midtfyn Kommune vil derfor styrke og understøtte dette, ved at fokusere på at:

- sikre voksenundervisningen med tilstrækkelig økonomisk støtte.
- understøtte og styrke de fysiske rammer for undervisningen.
- voksenundervisningen har gode forudsætninger for at udvikle sig med nye aktiviteter og trends.
- alle borgere har lige mulighed for at indgå i folkeoplysende aktiviteter.
- opkvalificering af undervisere og ledere.
- understøtte samarbejde mellem aftenskolerne og bibliotekerne med fælles mål omkring udvikling af diverse arrangementer, kommunikation, mv.
- skabe bedre muligheder for at have aftenskoletilbud i lokalsamfundene.

BORGERNES DELTAGELSE I DET FRIVILLIGE FOLKEOPLYSENDE FORENING SARBEJDE (foreningsliv)

Det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde omfatter idræt, samt idébestemt og samfundsengenderende børne- og ungdomsarbejde. Dette område medvirker til at løfte folkesundheden, samt folkeoplysningens formål om at styrke demokrati og aktivt medborgerskab.

- Sikre foreningsarbejdet med tilstrækkelig økonomisk støtte.
- Understøtte og styrke de fysiske rammer for undervisning/aktiviteter - herunder specialanlæg til mere specielle eller nye aktiviteter.
- Styrke foreningernes arbejde med de faste, kontinuerlige børne- og voksenaktiviteter.
- Styrke foreningernes forudsætninger for at udvikle sig med nye aktiviteter, organiseringsformer og trends.
- Udvikling af støttefaciliteter til voksende selvorganiserede aktiviteter - herunder et voksende aktivt udeliv.
- Alle borgere har lige mulighed for at indgå i folkeoplysende aktiviteter.
- Imødekomme innovation og forandringsvillige foreninger.
- Støtte og opkvalificere trænere og ledere.
- Forenkle de frivillige lederes administrative opgaver.
- Støtte tværgående samarbejde.
- Understøtte foreninger med markedsføring af nye tilbud - herunder via Fritidsportalen.
- Styrke dialogen mellem foreninger og kommunen gennem f.eks. et "Foreningsforum".

SAMSPIL MED ØVRIGE POLITIKOMRÅDER - MULIGHEDER FOR PARTNERSKABER

Folkeoplysning og foreningsliv er med til at understøtte en række andre politikområder; f.eks. sundhed, integration, inklusion, handicap, lokalsamfund, læring, kultur, fysiske rammer, natur, mm. Folkeoplysningspolitikken ses derfor i et naturligt samspil med de øvrige politik- og fagområder i kommunen.

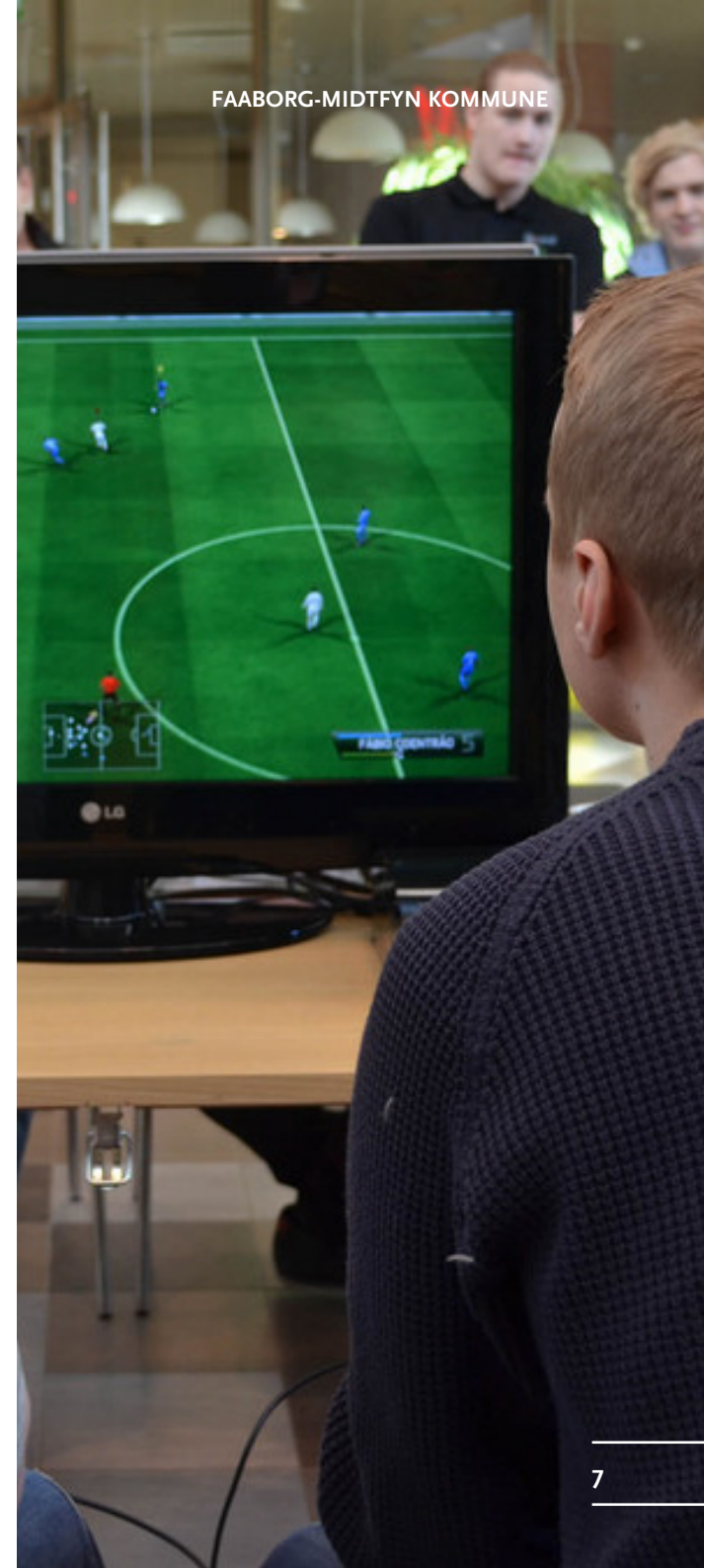
Foreningslivet har nogle åbenlyse fordele i kraft af direkte kontakter og samarbejder i lokalsamfundene. Adgange som de kommunale forvaltninger kan drage fordel af. Folkeoplysende aktører skal derfor have mulighed for at indgå i partnerskaber, med det formål at opnå gode synergieffekter og nyskabende projekter tæt på borgerne. Det kunne f.eks. være:

Skole-, dagtilbud- og uddannelsesområdet

- Samarbejde der kan styrke børn og unges fortsatte kropslige dannelse, læring og udvikling, der kan gøre dem mere oplyste og nysgerrige på deres lokalmiljøer og foreningsaktiviteter.
- De åbne skoler og dagtilbud - gøre det attraktivt for foreninger og institutioner at indgå i et samarbejde.
- Give foreningerne de rette værktøjer til at indgå i samarbejde med skoler, dagtilbud og uddannelsesinstitutioner.
- Sikre god udnyttelse af kommunale faciliteter i samspil med foreningslivet.

Sundheds- og socialområdet

- Understøtte samarbejde og udvikling med sundhedsfremmende og forebyggende sigte.
- Støtte handicappede til at indgå i folkeoplysende foreninger med ligeligt fokus på fysiske og psykiske handicap/funktionsnedsættelser.
- Forsat styrke muligheden for at mindre ressourcestærke grupper kan deltage i det folkeoplysende arbejde.
- Understøtte samarbejde og udvikling af flere tilbud rettet mod en voksende seniorgruppe.
- Understøtte særlige målgrupper - f.eks. med livstilsygdomme og ensomme.
- Rummelighed for særligt sensitive børn, unge og voksne.

Kultur-, fritid-, natur- og landdistriktsområdet

- Styrke sammenspillet mellem kulturaktører, foreninger og voksenundervisningsområdet - herunder også med idræts- og fritidsfaciliteter.
- Styrke sammenspillet med andre fritidsaktører og organiseringsformer - særligt selvorganiserede grupper og et voksende fokus på outdoor aktiviteter.
- Understøtte udvikling og sammenhængskraft i lokalmiljøer igennem samarbejder med lokalråd, forsamlingshuse og andre lokale aktører og faciliteter.
- Understøtte mulighederne for nye aktivitetstyper, og behov for andre typer af faciliteter - f.eks. omdannelse/modernisering af eksisterende faciliteter og udvikling af nye faciliteter.

Arbejdsmarkedsområdet

- Understøtte samarbejder om oplysning, formidling og motivering af borgere såvel tæt på, som langt fra arbejdsmarkedet med relevante fritidstilbud.

RAMMER FOR DET FOLKEOPLYSENDE ARBEJDE

Rammerne udgøres af et Folkeoplysningsudvalg og af Faaborg-Midtfyn-Ordningen (senest revideret pr. 1. januar 2019), som er Faaborg-Midtfyn Kommunes udmøntning af Folkeoplysningsloven.

Faaborg-Midtfyn Kommune har - jf. Folkeoplysningslovens § 35, stk. 2 - nedsat et Folkeoplysningsudvalg og har tillagt udvalget kompetence omkring folkeoplysningslovens bestemmelser. Der henvises til kompetencefordelingsplan mellem Kommunalbestyrelsen, det stående politiske udvalg, Folkeoplysningsudvalget, samt forvaltningen, hvor følgende overordnede områder er specificeret:

- Kommunalbestyrelsen fastsætter de økonomiske rammer for folkeoplysningen og kan uddelegere beslutningskompetence til Folkeoplysningsudvalget.
- Retningslinjer for tilskud til den folkeoplysende voksenundervisning.
- Retningslinjer for tilskud til det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde.
- Fordeling/anvisning af kommunale lokaler og huse.
- Folkeoplysningsudvalget ønsker en bred dialog og inddragelse i udviklingen af området - herunder også med andre eller selvorganiserede aktører.
- Folkeoplysningsudvalget kan gøre sin indflydelse gældende med høringsret vedrørende vedtagelse af kommunens budget, samt ændringer af økonomiske forhold og rettigheder på folkeoplysningsområdet.

Udmøntningen af Folkeoplysningsloven og nærværende Folkeoplysningspolitik i Faaborg-Midtfyn Kommune er beskrevet i "Faaborg-Midtfyn Ordningen" - tilskudsregler for foreninger og aftenskoler.

Folkeoplysningsudvalget har sine egne vedtægter, der er godkendt af Kommunalbestyrelsen, hvor Folkeoplysningsudvalgets sammensætning og kontinuerlige inddragelse bl.a. er beskrevet:

- 3 medlemmer fra Kommunalbestyrelsen.
- 3 medlemmer fra den folkeoplysende voksenundervisning.
- 4 medlemmer fra de folkeoplysende foreninger.
- 1 medlem fra lokale handicaporganisationer, hvis de ønsker sig repræsenteret - alternativt endnu et medlem fra de folkeoplysende foreninger.
- Stedfortrædere, der er valgt på de enkelte områder med en 1., 2., 3. stedfortræder, osv.

Medlemmerne af Folkeoplysningsudvalget vælges for samme periode som Kommunalbestyrelsens valgperiode.

Folkeoplysningsudvalget har ligeledes en forretningsorden, der rammesætter udvalgets arbejde. Udover de ordinære møder lægges der normalt op til en bred inddragelse i udvalgets arbejde ved at lave temamøder, inspirationsbesøg, årlige besøg hos udvalgte faciliteter og foreninger, samt minimum et årligt møde med alle foreninger og et årligt dialogmøde med det relevante stående politiske udvalg.

Det skal tilstræbes, at der blandt foreningsmedlemmerne sker en spredning inden for aktivitetsområder, således at både niche-aktiviteter og større aktivitetsområder tilgodeses plads i udvalget.

Med udgangspunkt i Folkeoplysningsloven og denne politiks vision og målsætninger er det Folkeoplysningsudvalget opgave at gå i dialog og få indsigt i tilgrænsende områders aktiviteter, og deraf sikre en reel og konkret behandling af nye tiltag og aktiviteter på folkeoplysningsområdet – deraf også muligheden for at kunne afvise nye foreninger/organisationer og initiativer, som måtte falde uden for rammerne eller høre hjemme under tilgrænsede områder.

BILAG 1

UDVIKLINGSPULJEN UNDER FOLKEOPLYSNINGSUDVALGET

Faaborg-Midtfyn Kommune afsætter årligt et beløb til udviklingspuljen (i 2021 er puljens budget 290.000 kr.), som kan støtte en bred variation af aktivitetsskabende og nytænkende projekter i såvel foreningslivet, som uden for foreningslivet (selvorganiserede aktiviteter). Puljen har til formål at understøtte nye folkeoplysende aktiviteter, men kan også bruges, hvor det øvrige tilskudssystem ikke dækker - herunder andre typer af foreninger eller selvorganiserede grupper. Puljen støtter projekter med relation til folkeoplysende virksomhed og må ikke have et kommercielt sigte.

Puljen kan bl.a. anvendes til:

- Etablering af nye foreninger og aktiviteter.
- Nye initiativer eller grene i eksisterende foreninger.
- Udviklingsforløb - f.eks. støtte til procesforløb.
- Partnerskaber - f.eks.
  - Mulighed for at søge støtte til opstart af samarbejdsprojekter med f.eks. andre foreninger/aftenskoler, institutioner, idrætsfaciliteter, frivillige sociale eller kulturelle foreninger, øvrige aktører mv.
  - ”Den åbne skole”, hvor der kan søges støtte til opstart af projekter mellem skole og foreninger eller projekter i samarbejde med andre offentlige institutioner.
- Initiativer eller projekter, der kan skabe aktiviteter for udsatte eller funktionshæmmede borgere vil blive prioriteret højt.
- Tilbud, som tiltrækker børn, unge og nye grupper.
- Nye aktiviteter - f.eks. tilpasset befolkningens nye idrætsvaner.
- Sundhedsfremmende foranstaltninger.
- Tværgående initiativer/aktiviteter, der går på tværs af discipliner og/eller foreninger.
- Talentarbejde - der kan gives støtte til talentudvikling af børn og unge.
- Enkeltstående projekter.
- Yderligere relevant uddannelse ved nye initiativer.

Folkeoplysningsudvalget fastsætter principper for puljens anvendelse, og afgør ansøgninger om støtte fra puljen.

FAABORG-MIDTFYN
KOMMUNE

